BIBLIOTECA CENTRALĂ a „ASOCIAȚIUNII"

Anul XLVIII 10 Pagini EXEMPLARUL în țară 3 lei în străinătate 6 lei 10 Pagini Nr. 133 Duminică 15 Iunie 1930

ABONAMENT IN ȚARA Lei 200 pe 3 luni, Lei 380 pe 6 luni, Lei 750 pe 12 luni Pe o lună Lei 80 In străinătate în raport cu tariful poștal și valuta

UNIVERSUL

CELE DIN URMĂ STIRI DIN LUMEA ÎNTREAGĂ

TELEGRAFICE ȘI TELEFONICE

ABONAMENTE la „VESELIA" „UNIVERSUL COPIILOR" „UNIVERSUL LITERAR" ZIARUL CĂLATORIILOR Câte 220 lei în țară

FONDATOR: LUIGI CAZZAVILLAN

DIRECTOR: STELIAN POPESCU

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA: București, Str. Brezoianu No. 9-11

TELEFON: DIRECȚIA 313/72—364/64 ADMINISTRAȚIA 313/71 SECRETARIATUL DE REDACȚIE 356/43 REDACȚIA CORESP. CU PROVINCIA 302/98—335/31

IAR IMPRUMUT ?

In cercurile conducătoare ale căilor ferate se discută eventualitatea unui împrumut de 4 miliarde „destinat îmbunătățirei actualelor triaje dela Chitila, Ploești, Simeria".

Obsesiunea împrumuturilor nu cedează de loc. Toate serviciile mai mult sau mai puțin „autonome" visează fonduri mari, pentru diferite ameliorări.

In principiu, nimic mai firesc. Desvoltarea mijloacelor necesare bunului mers al lucrurilor în țară reclamă capitaluri depășind disponibilitățile naționale. Și de câte ori un împrumut contractat într'un scop determinat imprimă acestuia o prosperare cel puțin egală cu sacrificiile bănești făcute, operația financiară este îndreptățită.

Din nefericire însă, acest esențial punct de vedere este subordonat adesea preocupării acute de a găsi bani. Nu se studiază consecințele normale și foloasele sigure pentru Stat și cetățeni, dintr'o lucrare urmărită, cu râvna febrilă ce se pune pentru obținerea capitalurilor socotite necesare.

De aci rezultatul regretabil, înregistrat adesea: utilitatea realizărilor eșite din împrumuturi este inferioară sarcinelor inerente acestora, Statul și contribuabilii s'au încărcat cu servituți pecuniare inutile.

Când se caută formidabila sumă de 4 miliarde pentru căile ferate, trebue să se cunoască mai întâi ce lucrări se vizează, ce vor produce ele, cu cât avantajele vor depăși jertfele; căci dacă această investiție extraordinară nu este serios și sigur garantată de rezultate capabile să-i suprime caracterul de sarcină nouă și apăsătoare, ea constitue o nouă greșală, adăogată la atâtea altele.

Experiențele destul de triste, cărora se datoresc multe din poverile financiare lipsite de foloase corespunzătoare, trebue să aibă cel puțin efectul de a impune pe viitor o atenție mai mare, o grijă mai strictă, o capacitate mai vie, atunci când e vorba să se sporească datoria publică, destul de apăsătoare.

Iată de ce pretindem să nu se anunțe împrumuturi de miliarde fără să se lămurească și să se precizeze în prealabil cauzele, scopurile și perspectivele lor.

CE GUVERN NE TREBUE

Alcătuirea noului guvern, întâmpină greutăți. Nici nu se putea altfel, când cu bune intențiuni se urmărește o schimbare.

Trecutul guvern Maniu a lăsat urme, ce nu se vor șterge de cât cu greu din istoria noastră contimporană.

Partizanii și adulatorii pripășiți pe lângă d. Maniu, fie din interes, fie de ocazie, vor socoti guvernarea acea,... glorioasă. Poporul are însă memorie și nu va uita nici odată că sub guvernul Maniu, liniștea și siguranța publică au fost tot timpul, amenințate, că impozitele au apăsat fără milă asupra restrânșilor factori de producțiune, că risipa banului public, — stors de la contribuabili în unele părți cu toba și revolverul,— a atins proporții nebănuite, că îmbogățirea partizanilor prin orice mijloace, din averea statului, a fost un crez încurajat oficial și că mania legiferărei nestudiate și inutile a întrecut orice închipuire, chiar bolnăvicioasă.

De aceea, pentru ca să nu i se poată nimănui aminti bătrânescul proverb „SCHIMBAREA DOMNILOR, BUCURIA NEBUNILOR" poporul acesta, atât de răbdător, are dreptul să pretindă de la noua așezare de lucruri, să pună capăt și cât mai repede, regimului de desmăț sub care am trăit în ultimul timp.

Numai așa, poporul pentru moment, beat de bucurie, va înțelege că ceva s'a schimbat în mecanismul care-l ducea la exasperare și că zile mai bune sunt în perspectivă și pentru el.

Dar s'a încredințat tot d-lui Maniu sarcina de a forma guvernul și ne întrebăm — cu nedumerire, — ce bine ar putea face un astfel de guvern poporului, pe spinarea căruia, s'a făcut timp de un an și jumătate o așa de tristă experiență?

Să nu se uite de ACELA care trebue, că valul de popularitate de astăzi, se datorește în prim rând la trei factori: a) scăderea prestigiului Regenței, care la un popor monarhic ca al nostru trebuia să fie coloana vertebrală a edificiului social; b) incapacitatea guvernului, sub care nu a rămas clasă socială să nu fie nu numai nemulțumită, dar chiar exasperată de disprețul arătat legilor și care a dus până și instituția parlamentară la cea din urmă degradare, prin demisiile în alb; c) starea economică din toate punctele de vedere alarmantă, căreia guvernul trecut a fost incapabil să-i aducă vre-o îndreptare și drept culme: faimoasele circulări către țărani.

Această stare economică dezastroasă nu poate să fie îndreptată decât de un guvern cu alte concepții decât cele de până acum, și cu un prestigiu neatins.

Noul guvern ar trebui să reprezinte mai înainte de orice, onestitatea, apoi munca și capacitatea, iar exemplul să vie de SUS și să fie impus tuturor.

Urările străinătății către M. S. Regele

Paris, 12 (Rador).— Răspunzând telegramei M. S. Regelui Carol II, prin care acesta anunța înălțarea Sa la tron și exprima recunoștință și o amintire mișcată pentru șederea în Franța, președintele Doumergue a telegrafiat exprimând urări sincere ca România, țară atât de scumpă inimii tuturor francezilor, să continue sub domnia M. S. Regelui Carol II să meargă pe calea progresului și a prosperității.

*

„Monitorul Oficial" de eri publică următoarea telegramă din partea d-lui Albert Kviesis, președintele Republicei Letone:

„Cu ocaziunea suirii Majestății Voastre pe Tronul Regal al României, O rog să primească împreună cu foarte sincerele mele felicitări, expresiunea celor mai bune urări pe care le fac împreună cu întreaga națiune letonă pentru fericirea personală a Majestății Voastre și pentru o domnie fericită.

ALBERT KVIESIS
Președintele Republicei Letone

Majestatea Sa Regele a răspuns cu următoarea telegramă:

Vă rog, domnule Președinte, să primiți sincerele Mele mulțumiri pentru felicitările ce-Mi exprimați în numele Domniei Voastre și în numele poporului Leton. Atât Eu cât și poporul Meu suntem adânc mișcați de aceste urări. CAROL

— oxo —

Tren răsturnat de ciclon

Londra, 12 (telegr. part.).— Din cauza unui puternic ciclon care a bântuit în India, s'a răsturnat un tren de persoane în apropiere de Ahmed Abad. Un indian a fost omorît, iar 20 grav răniți.

Luptele dela granița Indiei

Londra, 13 (Rador).— **Din Peshavar (Indiile engleze) se anunță că bombardamentul trupelor lui Haji de Turangzai, continuă.**

In ziua de 10 Iunie aceste trupe au suferit importante pierderi în urma bombardamentului englezilor.

SOLDAȚI NESUPUȘI CONDAMNAȚI

Londra, 13 (Rador). — Din Peshavar se anunță că astăzi consiliul de război s'a pronunțat în procesul celor 17 soldați din regimentul dela Garhval, acuzați de nesupunere la ordine, în cursul dezordinelor dela Peshavar.

Unul dintre ei a fost condamnat la muncă silnică pe viață, un altul la 4 ani de închisoare, iar ceilalți au suferit condamnări între 3 și 10 ani de închisoare grea.

— oxo —

„Izvestia" despre problema Basarabiei

Moscova, 13. (Danub.) — Comentând discursul rostit de regele Carol II după prestarea jurământului în Adunarea Națională, ziarul „Izvestia" scrie: „Rusia nu dorește soluționarea chestiunei Basarabiei prin arme. Totuși, dacă politica României va agrava mai mult problema prin asuprirea populației, soluția va veni chiar dela masse".

— x x —

O arestare senzațională la Nizza

Nizza, 13 (Danub). — **Poliția franceză din Nissa arestase acum 4 zile un supus italian, păstrând totuși cea mai mare discrețiune despre această afacere. S'a aflat acum că arestatul este un ofițer fascist, numit Fortuno Vollo, asupra căruia s'au găsit documente referitoare la compunerea și la repartizarea trupelor franceze în județul Dauphiné. Ofițerul se găsește de patru zile în arestul din Nissa.**

— xox —

Grandi a părăsit Polonia

Varșovia, 13. (Rador). — **D. Grandi a plecat aseară din Cracovia, părăsind Polonia.**

Majestatea Sa Elena

Majestatea Sa Elena și Măria Sa Mihai, Voevod de Alba-Iulia

Președinția consiliului de miniștri ne trimite următorul comunicat:

„Monitorul Oficial" de azi publică în fruntea coloanelor sale, următoarea înștiințare a Curții Regale, cu data de 11 Iunie:

„Prin votul Parlamentului care anulează actele dela 4 Ianuarie 1926, Majestatea Sa Regele reintrând în drepturile Sale dela acea dată și având în vedere că desfacerea căsătoriei Majestății Sale a fost ulterioară, Majestatea Sa Regele autorizează ca Alteța Sa Principesa Elena să poarte titlul de Majestate".

*

Publicăm circulara Curții Regale, care aduce la cunoștință, că întrucât desfacerea căsătoriei M. S. Regelui a fost ulterioară actelor dela 4 Ianuarie 1926, anulate acum de Parlament, Suveranul autoriză pe A. S. R. Principesa Elena să poarte titlul de Majestate.

Faptul a fost primit cu o vie satisfacție de către opinia publică, fiindcă se impusese în sufletul ei încă din prima clipă a recentelor evenimente.

Plin de admirație pentru marile virtuți ale Augustei și nobilei femei, atât de identificată cu sentimentele și interesele țării, poporul român vede în faptul acesta restabilirea unei situațiuni normale și asigurarea unei armonii durabile, pe cât de folositoare prestigiului Tronului, pe atât de corespunzătoare voinței unanime a națiunei, și așteaptă cu încredere desăvârșirea lui.

Groaznica nenorocire dela Plopșor-Gorj

— Scufundarea unui pod plutitor.— Multe victime —

T.-Jiu, 12 Iunie

In ultimul timp s'a construit un pod plutitor peste apa Jiului, în dreptul comunei Plopșor, făcând legătura cu satele din dreapta Jiului, Urdarii, Strâmba, Valea cu apă, etc.

Marți a fost sfințirea lui, care s'a făcut în fața a numeroși locuitori de prin satele învecinate.

După terminarea slujbei, vrând să se treacă, cu acest pod plutitor, apa Jiului și urcându-se pe el un număr prea mare de locuitori, — peste 55 de inși, — podul s'a scufundat din cauza prea marei greutăți. Toți cei de pe pod au căzut în apă. Mulți dintr'inșii, știind să înnoate, au reușit să se salveze. O bună parte însă, — se crede că vre-o 10, — au fost înghițiți de valuri, neîncumetându-se nimeni din cei de pe mal să intre în Jiu să-i salveze.

Până în prezent nu se știe precis nici numărul celor pieriți în valuri, nici numele lor. Autoritățile din toate comunele învecinate cercetează.

N'a fost chip să se pescuiască până acum nici un cadavru, apa fiind mare.

Această nenorocire a impresionat profund.

J. B. D.

Generalul Gouraud

Viteazul general francez Gouraud a venit să ne vadă țara. Gouraud a fost în războiul cel mare, viteaz de seamă între marii viteji.

Armata IV, comandată de el, a pricinuit victoria decisivă.

Ca prin minune a scăpat din ghiarele morții. A fost rănit de două ori. Cu trupul pătruns de gloanțe, n'a șovăit o clipă să-și ducă oastea la izbândă.

Trupa, comandată de el, a capăt „răspântiei războiului" prin formidabila victorie dela 15 Iulie.

Salutăm pe oșteanul brav, pe comandantul mare, pe victoriosul general.

Il primim cu flori și cu urale.

Il primim cu toată cinstea, pe care românii luptători știu s'o arate, devotați și entuziaști, comandanților pentru dreptate și cauzele noastre.

Sosirea M. S. Regina Maria in Capitală

— oxo —

— Emoționanta întâlnire între Suveran și Mama Sa. — Manifestația publicului —

M. S. Regele, M. S. Regina Maria și Măria S. Mihai, Voevod de Alba-Iulia, eșind din salonul regal al gării

M. S. Regina Maria, care a stat timp de 8 zile în Germania și n'a fost în Capitală în timpul proclamării M. S. Regelui Carol al II-lea, s'a înapoiat, Joi seară, în București.

Peronul gării de Nord fusese împodobit cu verdeață și drapele naționale.

Spre a se evita aglomerația publicului, întreg reg. de jandarmi pedeștri a fost concentrat în piața gării.

Incă dela ora 6 trotuarele de pe calea Griviței și de jur împrejurul pieței gării, erau ticsite de curioși.

ASISTENȚA IN GARA

In întâmpinarea M. S. Reginei au venit în gară d-nii G. Mironescu, prim ministru; Mihalache ministrul domeniilor, M. Popovici, ministru de interne; general Condeescu, ministrul armatei; Halipa, ministrul comunicațiilor; Ed. Mirto, ministrul industriei; Răducanu, ministru de finanțe; D. R. Ioaniețescu, ministrul muncii; Lugoșanu, ministrul instrucțiunii; Angelescu, Potârcă, Gafencu și Polizu Micșunești, subsecretari de stat; I. P. S. Patriarh dr. Miron Cristea; d-nii general Coandă, fost prim ministru; Al. Vaida, dr. Lupu, foști miniștri; St. Cicio Popp, președintele Camerei; Tr. Bratu, președintele Senatului; Von-Mutius, ministrul Germaniei, C. Sărățeanu, Dem. Dobrescu, primarul Capitalei; V. Cădere, secretar general la interne, Vlahide, secretar general la președinție, Hamat, prefectul județului Ilfov; colonel G. Marinescu, prefectul poliției; Radu Djuvara, E. Filotti, directorul presei etc.

D-nii generali Mărdărescu, Paul Angelescu, Samsonovici, Cihoski, Fotache Iorescu și Ilasievici; ofițerii reg. 4 roșiori, cu d. colonel Crăiniceanu.

Din partea Casei Regale d-nii generali Balif și Atanasescu baronul Stârcea, colonel Drossu, prefectul palatului, comandorii Păiș și Fundățeanu, colonel Radu și maior Mardare, adjutanți regali, d-nele de onoare Mavrodi, Lahovary, Plagino și d-nele dela Curte.

SOSIREA SUVERANULUI

La ora 7 și 10 a sosit Regina Elisabeta a Greciei, iar imediat după aceasta au sosit într'un automobil M. S. Regele Carol, Măria Sa Mihai și A. S. R. Principele Nicolae.

La intrarea în salonul regal au fost întâmpinați de d-nii miniștri și conduși în salon, unde s'au întreținut cu persoanele prezente.

Măria Sa Voevodul Mihai, foarte vioi, a dat mâna cu toată lumea și înclinându-se în fața I. P. S. Patriarh, i-a sărutat mâna.

INTRAREA TRENULUI REGAL IN GARA

Anunțându-se intrarea trenului în gară, M. S. Regele Carol, Măria Sa Voevodul Mihai, A. S. R. Principele Nicolae și Regina Elisabeta au trecut pe peron, urmați de asistență.

EMOȚIONANTA INTALNIRE INTRE MAMA ȘI FIU

Trenul oprind în dreptul salonului regal, M. S. Regina a coborît repede din vagon, și vădit emoționată a făcut câțiva pași spre M. S. Regele Carol, care s'a apropiat grăbit și luându-I mâna, a voit să I-o sărute.

M. S. Regina L-a oprit însă, L-a îmbrățișat și sărutat pe amândoi obrajii.

A îmbrățișat și sărutat apoi pe Voevodul Mihai și pe A. S. Regală Principele Nicolae și a dat mâna cu Regina Elisabeta și cu înalții demnitari ai statului.

D-nele Mironescu, Mirto, general Nicoleanu și d-nele de onoare au oferit M. S. Reginei buchete de flori.

In salonul de recepție M. Sa Regina s'a mai întreținut scurt timp cu înalții demnitari.

GRANDIOASA MANIFESTAȚIE DIN PIAȚA GAREI

Când MM. LL., Măria Sa Voevodul și A. S. R. Principele Nicolae și-au făcut apariția pe scările ce dau în piața gării, miile de oameni Le-au făcut o grandioasă manifestație de simpatie.

Publicul a rupt cordoanele și a năvălit în piață. Era o mare de capete. Automobilul regal, în care luaseră loc M. S. Regele, M. S. Regina Maria și Voevodul Mihai a fost inconjurat de public. Ovațiile și uralele nu mai conteneau.

Automobilul și-a făcut cu greu loc prin massa compactă de oameni, cari aclamau.

Pe tot parcursul, până la palatul Cotroceni, MM. LL. au fost viu ovaționate.

*

In al doilea automobil au plecat Regina Elisabeta cu A. S. R. Principele Nicolae.

UNIUNEA FEDERALA EUROPEANA

de V. V. Pella
Profesor universitar

IX

— Cu sau fără Anglia —

Problema intrării Marei Britanii într'o Confederație europeană este foarte complicată.

Incă din 1869, marele om de stat englez Gladstone spunea: „Insulele Britanice fac parte din Europa. Ele nu se pot dezinteresa de problemele europene".

Guvernele engleze au căutat în ultimul timp să reacționeze împotriva acuzației că Marea Britanie se menține și după războiul mondial în acea *„splendidă izolare"*.

Astfel, într'un comunicat oficial englez din 1925 se arăta că „Marea Britanie dorește să dovedească prin pactul de securitate, că ea a renunțat la idea izolării și că înțelege *să-și lege soarta de aceia a continentului european"*.

Insfârșit, primul ministru englez d-nul Mac-Donald în discursul său din 3 Sept. 1929 ținut în fața celei de a X-a Adunări a Societății Națiunilor, arăta că Marea Britanie dorește ca Pactul Kellogg să determine crearea unor instituțiuni menite să asigure *în mod efectiv pacea în Europa.*

Faptul că Anglia a acceptat Pactul de la Locarno care o obligă să intervină în cazul unui conflict franco-german, a fost deasemeni considerat ca o renunțare din partea ei la principiul *„neintervențiunei în chestiunile pur europene"*.

Mulți oameni politici—ținând seama atât de interesul pe care îl are poporul englez de a participa la ori ce acțiune menită să asigure propășirea morală și materială a Europei, cât și de necesitatea de a se obține solidarizarea acestei mari puteri la o asemenea acțiune, — au susținut că Anglia trebuie să facă neapărat parte dintr'o viitoare confederație europeană.

Alți oameni politici au mers și mai departe. Ei au adoptat faimoasa formulă a fostului prim-ministru francez, d-rul Painlevé: „FARA ANGLIA ESTE IN CONTRA ANGLIEI"

Desigur că nimeni nu poate contesta foloasele care ar rezulta dintr'o participare efectivă a Angliei la o operă de refacere morală și materială a Europei.

Cu toții trebuie să dorim concursul acestei mari puteri.

S'ar putea însă pune întrebarea dacă Anglia are sau nu interesul să facă parte dintr'o confederație europeană?

Nu trebuie să uităm, că imperiul britanic, deși din 1926, *spre a face față dificultăților de ordin politic*, s'a transformat într'o *federațiune de dominioane*, — el are totus de luptat cu anumite tendințe separatiste, fiind nevoit să facă continue sforțări spre a menține o unitate politică între națiuni atât de diferite ca rasă, mentalitate și cultură, națiuni cari împreună reprezintă aproape un sfert din populațiunea întregului glob.

Anglia nu-și poate astăzi risipi eforturile în mai multe direcțiuni.

IN FAȚA NECESITAȚII IMEDIATE DE CONSOLIDARE A IMPERIULUI BRITANIC, — CONSOLIDAREA EUROPEI TRECE PE AL DOILEA PLAN.

Numai astfel se explică de ce Anglia a refuzat în mod sistematic să-și dea adeziunea la ori ce proiect care *i-ar fi sporit obligațiunile ce și le-a luat prin Pactul Societății Națiunilor.*

Pentru aceste motive, Anglia a refuzat să garanteze *în mod efectiv* securitatea celorlalți membri ai Societății Națiunilor și a înmormântat faimosul Protocol din 1924.

Dacă ținând seama de experiența războiului din 1924, Anglia a consimțit să considere oarecum frontera dintre Belgia și Franța pedeoparte și Germania de de altă parte, *ca propria ei frontieră*, și s'o garanteze în mod efectiv prin acordurile de la Locarno din 1925,— tot ea cu ocazia acelorași acorduri, s'a ferit totuș să garanteze și frontiera germano-poloneză.

Aceiaș rezervă a Angliei a putut fi observată și cu ocazia lucrărilor de armonizare a Pactului Societății Națiunilor cu Pactul Kellogg.

Surplusul de obligații în ce privește aplicarea sancțiunilor pe care în mod evident și-l va lua Anglia atunci când d'spo-

Continuare în pag. 2-a